

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

СХВАЛЕНО
Вченою радою СНУ ім. В. Даля
протокол № _____
від _____ 20__ р.

ЗАТВЕРДЖЕНО:
Наказом ректора СНУ ім. В. Даля
№ _____ від _____ 20__ р.

**ТИМЧАСОВИЙ ПОРЯДОК РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА СТУДЕНТІВ НА ВІЛЬНИЙ ВИБІР
ДИСЦИПЛІН**

Редакція 2019-01

м. Сєвєродонецьк

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Цей Порядок забезпечує реалізацію студентами Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля (далі - Університет) права на вибір навчальних дисциплін, передбаченого Законом України «Про вищу освіту» (пункт 15 частини першої статті 62).

1.2 Цей Порядок забезпечує умови для формалізації процедури:

- формування та доведення до відома студентів переліку навчальних дисциплін вільного вибору;
- здійснення вибору студентами навчальних дисциплін зі сформованого переліку;
- організації подальшого вивчення обраних дисциплін;
- визнання результатів навчання за обраними дисциплінами.

1.3 Вибір студентом навчальних дисциплін за весь період навчання в обсязі, що складає не менш як 25% загальної кількості кредитів ЄКТС, створює умови для досягнення ним наступних цілей:

- поглибити знання в межах обраної освітньої програми та здобути додаткові спеціальні компетентності;
- поглибити свої знання та здобути додаткові загальні і загально-професійні компетентності.

1.4 Вибіркові навчальні дисципліни визначаються варіативною частиною робочих навчальних планів для реалізації освітніх потреб студентів, посилення їх конкурентоспроможності та затребуваності на ринку праці тощо.

1.5 Дія цього Порядку поширюється на студентів, які вступили на навчання, починаючи з 1 вересня 2016 року, і навчаються за навчальними планами, укладеними відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту».

Студенти, які вступили на навчання до 2016 року, можливість обирати навчальні дисципліни реалізують у межах, передбачених навчальними планами, за якими вони навчаються.

2. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИБОРУ СТУДЕНТОМ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ТА РЕГУЛЯТОРНІ ЗАХОДИ

2.1. Університет несе відповідальність за якість викладання і належне методичне забезпечення навчальних дисциплін, які пропонуються студентам для реалізації ними права вільного вибору. На вибір студентам пропонуються дисципліни, методичне забезпечення яких було розроблено у відповідності до вимог Закону України «Про вищу освіту», пройшло в установленому в Університеті порядку процедури рецензування та затвердження.

2.1.1 Кафедри, що забезпечують викладання дисциплін (блоку дисциплін) вільного вибору студента, оприлюднюють описи цих дисциплін в інформаційному пакеті ЕКТС спеціальності на сайті інформаційного забезпечення освітнього процесу університету (<https://moodlesti.snu.edu.ua/>).

2.1.2 До вільного вибору студентам пропонуються дисципліни, які в акредитованих освітніх програмах спеціальностей згруповані в блоки, з загальним обсягом кожного блоку не менше 60 кредитів ЕCTS.

Студентам, які відповідно до робочого навчального плану з наступного навчального року почнуть вивчати дисципліни вільного вибору, пропонується зробити вибір як цілого блоку дисциплін, так і сформувані свій блок обсягом 60 кредитів ЕCTS з запропонованого списку дисциплін.

Студентам, які вже почали вивчати дисципліни, віднесені до категорії вільного вибору, за рішення випускної кафедри на початку нового навчального року може бути запропоновано внести зміни до складу дисциплін вільного вибору. Замінені можуть бути тільки ті дисципліни, до вивчення яких студент ще не приступав. Склад дисциплін і обсяги навчальних занять за ними повинні відповідати затвердженим робочим навчальним планам.

2.2. У відповідності до сформульованих у п.1.4 цілей студенту пропонується реалізувати свій вибір шляхом:

2.2.1. Вибір спеціалізованого блоку дисциплін, який включає фахові дисципліни, що визначають спеціалізовану підготовку студента в межах обраної освітньої програми, і спрямований на поліпшення здатності студента до працевлаштування за обраним фахом. Якщо студент обрав блок, він має прослухати всі дисципліни, що включені до даного блоку.

У випадку вибору студентом блоку дисциплін із навчального плану іншої спеціальності (освітньої програми) академічна кваліфікація за спеціальністю, що передбачена його основним навчальним планом і освітньою програмою, йому не присвоюється.

2.2.2 Формування спеціалізованого блоку дисциплін обсягом 60 кредитів ECTS з запропонованого списку дисциплін в межах обраної освітньої програми і робочого навчального плану.

Якщо обрано дисципліну нижчого або вищого освітнього рівня з робочого навчального плану тієї ж спеціальності, то необхідне погодження завідувача випускної кафедри, за якою закріплена ця спеціальність.

У випадку вибору студентом дисциплін із навчальних планів інших спеціальностей (освітніх програм) академічна кваліфікація за спеціальністю, що передбачена його основним навчальним планом і освітньою програмою, йому не присвоюється.

2.2.3 Вибору навчальних дисциплін в іншому закладі вищої освіти при реалізації студентом права на академічну мобільність відповідно Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу СНУ ім. В. Даля..

2.2.4 Зміни складу дисциплін в обраному (сформованому) на попередніх курсах блоку дисциплін вільного вибору.

Примітка. Замінені можуть бути тільки ті дисципліни, до вивчення яких студент ще не приступав. Необхідне погодження завідувача випускної кафедри, за якою закріплена ця спеціальність.

2.3. Студентові може бути запропоновано переглянути свій вибір і здійснити новий вибір у наступних випадках:

2.3.1 Якщо кількість студентів, які обрали навчальну дисципліну чи блок (пакет) навчальних дисциплін, перевищує максимальну чисельність, встановлену відповідним факультетом (інститутом), кафедрою. У цьому випадку перевага в першу чергу надається студентам, які навчаються на тій самій програмі, на тому ж факультеті (в тому ж інституті), а в наступну чергу - тим студентам, які зафіксували свій вибір раніше.

2.3.2 Якщо кількість студентів, які обрали блок навчальних дисциплін (п.2.2.1), є меншою за встановлені в Університеті мінімуми.

2.3.3 Якщо кількість студентів, які здійснили одночасний вибір вказаної кількості дисциплін із пакету освітньої програми, на якій навчаються (п.2.2.2), є меншою за встановлені в Університеті мінімуми;

2.3.4 Якщо наслідком його вибору навчальних дисциплін (п.2.2.2) є передбачувано недостатня для присвоєння академічної кваліфікації кількість кредитів відповідного освітнього рівня;

2.3.6 Якщо наслідком його вибору навчальних дисциплін є перевищення встановленої кількості підсумкових (семестрових) форм контролю;

2.3.7 Якщо наслідком його вибору навчальних дисциплін (п.2.2.2) передбачувано є формування академічної заборгованості через відсутність необхідного рівня вхідних знань та вмінь.

Примітки: 1) обмеження, передбачені підпунктами 2.3.2-2.3.3, не поширюються на ті види навчального навантаження студента, за якими передбачене виконання лише індивідуальних завдань і курсових робіт/проектів; 2) обмеження, передбачені підпунктом 2.3.2, не поширюються на ті випадки, коли певний блок дисциплін обрали **всі** студенти, які навчаються на вказаній освітній програмі.

2.4 У випадку, якщо студенту відмовлено у здійсненому ним виборі із причин,

позначених у пункті 2.3, йому надається можливість здійснити повторний вибір із переліку дисциплін (блоків дисциплін), за якими кількість студентів, що їх обрали, вже відповідає встановленим мінімальним вимогам до чисельності студентів.

2.5 Сукупний обсяг дисциплін, незалежно від шляхів реалізації права на вільний вибір дисциплін, повинен відповідати вказаному в освітній програмі, за якою навчається студент. Обрані студентом навчальні дисципліни (блоки дисциплін) затверджуються деканом факультету (директором інституту), на якому навчається студент.

2.6 У випадку, якщо студент не скористався своїм правом вибору дисциплін (блоків дисциплін), вважається, що він вибрав блок дисциплін вільного вибору рекомендований кафедрою.

3 ПОРЯДОК ВИБОРУ СТУДЕНТАМИ ДИСЦИПЛІН (БЛОКІВ ДИСЦИПЛІН)

3.1. Терміни проведення процедур вибору студентами навчальних дисциплін визначаються із необхідності своєчасного (для планування та організації освітнього процесу, його методичного і кадрового забезпечення) формування контингенту студентів у групах і потоках.

Студенти реалізують своє право вибору навчальних дисциплін (блоків), як правило, не пізніше як на початку весняного семестру, який передує навчальному року вивчення дисциплін вільного вибору:

- освітнього ступеня «бакалавр» і освітнього ступеня «магістр» з терміном навчання 2 роки – березень навчального року, який передує року вивчення дисциплін вільного вибору;
- освітнього ступеня «магістр» з терміном навчання 1.5 роки – правом вільного вибору навчальних дисциплін скористалися в момент вступу на відповідні освітні програми.

3.2. Процедура вибору студентами навчальних дисциплін включає наступні етапи.

3.2.1. Перший етап - ознайомлення студентів з порядком, термінами та особливостями запису для вивчення навчальних дисциплін вільного вибору в Університеті. Студентам також надаються консультації щодо структури інформації, розміщеної на сайті дистанційної форми навчання (система MOODLE <https://moodle.snu.edu.ua/>) в розділі «Дисципліни вільного вибору» і на сайті інформаційного забезпечення освітнього процесу (<https://moodlesti.snu.edu.ua/>) в розділі «Інформаційні пакети ECTS», де розміщені описи дисциплін. Студенти повинні перевірити і, у разі необхідності, оновити свої адреси електронної пошти.

3.2.2 Другий етап - запис студентів на вивчення навчальних дисциплін (блоків). Вибір дисциплін (блоків дисциплін) студенти реалізують шляхом самозапису на курси, що відповідають дисциплінам (блокам дисциплін) вільного вибору, на сайті дистанційної форми навчання (система MOODLE <https://moodle.snu.edu.ua/>) в розділі «Дисципліни вільного вибору». Інформаційно-організаційну підтримку при виборі студентами дисциплін вільного вибору здійснюють куратори академічних груп. Тривалість етапу - два календарні тижні. По завершенню етапу закривається доступ до самозапису студентів на курси, що відповідають дисциплінам (блокам дисциплін) вільного вибору, на сайті дистанційної форми навчання (система MOODLE <https://moodle.snu.edu.ua/>) в розділі «Дисципліни вільного вибору».

3.2.3 Третій етап - опрацювання запису студентів на вивчення навчальних дисциплін (блоків дисциплін) вільного вибору. Центральним навчально-методичним центром Університету протягом календарного тижня за кожною дисципліною (блоком дисциплін) вільного вибору готуються списки студентів, які записались на вивчення цих дисциплін (блоків дисциплін) в електронній формі в форматі електронної таблиці і передаються на випускні кафедри і деканати інститутів (факультетів).

Випускні кафедри узагальнюють результати запису студентів на вивчення навчальних дисциплін (блоків дисциплін) вільного вибору:

- визначають дисципліни (блоки дисциплін), за якими кількість студентів, що їх обрали, вже відповідає встановленим мінімальним вимогам до чисельності студентів, і список яких в електронній формі передають в Центральний навчально-методичний центр

Університету;

- складають списки студентів, яким відмовлено у здійсненому ними виборі із причин, позначених у пункті 2.3 і розмішують їх на дошках об'яв кафедри;

- студентам, яким запропоновано переглянути свій вибір із причин, позначених у пункті 2.3, пропонується зробити вибір із скоригованого (див. пункт 2.4) переліку дисциплін (блоків дисциплін) вільного вибору.

Тривалість етапу не перевищує календарний тиждень.

3.2.4 Четвертий етап - повторний запис студентів на вивчення навчальних дисциплін (блоків дисциплін). Центральний навчально-методичний центр Університету відповідно до списків дисциплін (блоків дисциплін), наданих випускними кафедрами, закриває доступ до дисциплін (блоків дисциплін), за якими кількість студентів, що їх обрали, не відповідає встановленим мінімальним вимогам до чисельності студентів. Етап здійснюється за правилами, наведеними в підпункті 3.2.2. Тривалість етапу - календарний тиждень.

3.2.6. П'ятий етап - остаточне опрацювання запису студентів на дисципліни (блоки дисциплін) випускними кафедрами і факультетами/інститутами, прийняття рішень щодо студентів, які не скористалися правом вільного вибору дисциплін (блоків дисциплін).

Випускні кафедри - формують повідомлення до навчального відділу університету, щодо переносу дисциплін з одного блоку вільного вибору до іншого і внесення цих змін до робочого навчального плану спеціальності. При цьому загальний склад дисциплін вільного вибору в РНП не змінюється.

Тривалість етапу - календарний тиждень.

4 ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1 Після затвердження переліку обраних дисциплін (блоків дисциплін) та списків груп (підгруп) студентів ці дисципліни (блоки дисциплін) є обов'язковими для вивчення. Студент в односторонньому порядку не може відмовитись від вивчення запланованої вибіркової дисципліни. Самочинна відмова від вивчення вибіркової дисципліни (блоку дисциплін), включених до робочого навчального плану, є підставою для виникнення академічної заборгованості.

4.2 У випадку поновлення, переведення студента, допуску до занять після завершення академічної відпустки або зарахування для здобуття освітнього ступеня «бакалавр» на базі освітнього ступеня «молодший спеціаліст» за скороченим терміном навчання можливе перезарахування вибірових дисциплін за рахунок фактично вивчених дисциплін із циклу вільного вибору.

4.3 За бажанням студенти можуть вивчати додаткові дисципліни з вибіркового блоку факультативно, на засадах додаткових платних послуг в Центрі удосконалення освіти Університету

Посада	Підпис	П.І.Б.
АВТОРИ:		
Директор ЦНМЦ		О. М. Брежнев
Начальник навчального відділу		Н. М. Нескородєва
ПОГОДЖЕНО:		
Перший проректор		Д. М. Марченко